

U s n e s e n í

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. června 2009 odvolání obžalovaných **I. V.**, nar. XXXXX ve XXXXX, trvale bytem XXXXX, XXXXX, **M. Z.**, nar. XXXXX ve XXXXX, trvale bytem XXXXX, a **L. R.**, nar. XXXXX ve XXXXX, trvale bytem XXXXX, XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu ve Znojmě ze dne 3.12.2008, č. j. 17T 65/2007-599, a rozhodl **t a k t o** :

Podle § 256 trestního řádu se odvolání z a m í t a j í .

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byli obžalovaní I.V., M.Z. a L. R. uznáni vinnými, a to obžalovaná V. pokusem trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 k § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona a obžalovaní Z. a R. pomocí k trestnému činu podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona. Podle skutkových zjištění soudu I. stupně spáchali všichni obžalovaní trestnou činnost tím, že nejpozději dne 28.3.2002 ve Znojmě předložila obžalovaná V. v rámci probíhajícího dědického řízení notáři závěť, údajně sepsanou dne 15.11.2001 ve Znojmě, podle které měl veškerý majetek zůstavitele M.V. – když celková hodnota nemovitého i movitého majetku manželů V. činila ke dni smrti M.V. dne XXXXX nejméně 7.457.554,- Kč – připadnout obžalované V., a takto jednala v úmyslu získat pro sebe na úkor poškozených M. a J. V., rodičů M.V., i polovinu dědictví v hodnotě nejméně 1.864.388,50 Kč, k jehož nabytí by nijak z titulu dědění ze zákona podle § 474 občanského zákoníku byli způsobilí právě rodiče jejího manžela, kdy závěť jako údajní svědci, osobně přítomní jejímu sepsání za účasti obžalované V., stvrdili svými podpisy obžalovaní Z. a R., ačkoli všem bylo známo, že M.V. tuto závěť nikdy nepodepsal. Za to byli obžalovaní odsouzeni, a to každý z nich podle § 250 odst. 3 trestního zákona k trestu odnětí svobody v trvání 2 let, přičemž podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 trestního zákona byl výkon uloženého trestu každému z nich podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu byli poškození J.V., nar. XXXXX, a M.V., nar. XXXXX, oba bytem XXXXX, XXXXX, odkázáni se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Uvedený rozsudek napadli všichni tři obžalovaní prostřednictvím svých obhájců včas podanými odvoláními, která směřují do všech výroků.

Obžalovaná V. ve svém odvolání namítá, že se žádné trestné činnosti nedopustila. Trvá na tom, že předmětná závěť byla jejím zesnulým manželem skutečně vlastnoručně podepsána. V tomto směru proto nesouhlasí se závěry znaleckých posudků, které toto vylučují. Její manžel umíral,

a proto i jeho rukopis byl jiný, než v době předchozí. Má za to, že v souladu se zásadami, na nichž je postaveno trestní právo, nesmí být jakékoliv pochybnosti o tom, že se konkrétní osoba dopustila trestného činu jí kladeného za vinu a že rovněž tento trestný čin spáchala úmyslně. V jejím případě rozhodně nelze hovořit o podvodném úmyslu, neboť pouze jednala tak, jak by jednal asi každý, když poté, co nalezla ve věcech patřících zesnulému manželovi závěť, tuto předala svému právnímu zástupci, který ji následně předal notáři v návaznosti na dědické řízení. Nebylo prokázáno, že by tuto závěť sepsala obžalovaná. Pokud tedy se má vycházet ze znaleckých posudků, pak by mělo být najisto postaveno, kdo tuto závěť podepsal. Jelikož se během dosavadního řízení najisto neprokázalo, že došlo ke spáchání žalovaného trestného činu ve stádiu pokusu obžalovanou, pak vzhledem k celé řadě pochybností má obžalovaná za to, že odvolací soud musí v takových případech rozhodnout v souladu se zásadou *in dubio pro reo* a obžalovanou obžaloby zprostit. Proto takto činí i závěrečný návrh. Jestliže však odvolací soud nedospěje k takovému závěru, pak nechť je dokazování doplněno o znalecký posudek, který by kategoricky vyloučil či potvrdil, zda projevy akutní myeloidní leukémie typu M2, kterou trpěl M.V., mohou či nemohou mít vliv na písemný projev.

Obžalovaný M.Z. ve svém odvolání rovněž trvá na tom, že se žádné trestné činnosti nedopustil. Namítá, že předmětnou závěť podepsal skutečně poté, co ji podepsal zemřelý M.V.. Nesouhlasí se závěry znaleckých posudků, které tuto skutečnost vylučují, a je přesvědčený, že by měl být přibrán znalec z oboru medicíny, který by zjistil zdravotní stav zemřelého v okamžiku sepsání závěti, a vzhledem k výjimečnosti, jakou závěť je, přihlédnout i k názoru grafologa a teprve se znalostí jejich závěrů posuzovat jejich vinu. Kromě toho obhájce obžalovaného namítá, že soudem I. stupně vyslovený právní názor, že „soud, potažmo notář, mohou být subjektem, který je uváděn v omyl“ je v rozporu s právním názorem vysloveným nejvyšším soudem plnicím úlohu sjednotit rozhodovací praxi. V souvislosti s tím poukazuje na rozhodnutí nejvyššího soudu 11Tdo 229/2004. Pokud soud zjistil, že se skutek stal, pak snad tento skutek měl být kvalifikován jako příslušné stadium k trestnému činu dle § 209 trestního zákona, nikoliv jako podvodné jednání. Na nesprávné rozhodnutí o vině pak navazuje nesprávný výrok o trestu a výrok adhezní. Závěrem podaného odvolání proto obžalovaný Z. navrhnul, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil ve všech výrocích jeho se týkajících a soudu I. stupně uložil ve věci znovu jednat a rozhodnout.

Obžalovaný R. ve svém odvolání namítá, že ani on se žádné trestné činnosti nedopustil. Trvá na tom, že skutková zjištění soudu I. stupně o nepodepsání závěti osobně M.V. jsou nesprávná, založená na vadném důkazním prostředku, a to revizním znaleckém posudku Kriminalistického ústavu v Praze. Chybí jednoznačný a bezvadný důkaz o tom, že závěť není podepsána vlastnoručním podpisem. Proto namítá, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který byla podána obžaloba. Kromě toho se soud I. stupně dostatečně nezabýval otázkou vlivu zdravotního stavu zemřelého M.V. na kvalitu jeho písma v době pořizování závěti. Písmoznalci nemají znalosti o projevech změn zdravotního stavu a vážných nemocí se zasažením na horních končetinách a zejména na psychickém stavu pacientů, nemohou tudíž ani sami kategoricky stanovit, že v daném případě takové projevy nemohou způsobit změny v písmu. Za tohoto stavu pak měl být přibrán znalec z oboru zdravotnictví, který by tuto skutečnost přesně vyhodnotil. Dále tento obžalovaný namítá právní vadu ve smyslu procesních porušení ustanovení o rozsudku – nesprávný popis jednání. Ve skutkové větě výrokové části rozsudku je skutek nedostatečně popsán a nejsou uvedeny veškeré pojmové náležitosti nedovoleného jednání, v němž je spatřováno naplnění objektivní stránky trestného činu podvodu. Rovněž nesouhlasí se závěrem, že soud je subjektem, který by mohl být uveden v omyl, byť v rámci dědického (nesporného) typu soudního řízení. Výrok rozsudku je takto podle § 120 odst. 3 trestního řádu nedostatečný. Ze všech uvedených důvodů proto obžalovaný R. závěrem podaného odvolání navrhnul, aby odvolací soud napadený rozsudek v části jeho se týkající zrušil v celém rozsahu a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, event. aby po zrušení napadeného rozsudku byl

podle § 259 odst. 3 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 226 písm. a) nebo b) trestního řádu obžaloby zproštěn.

Odvolací soud podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž byla všemi obžalovanými podána odvolání, i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláními vytýkány, by odvolací soud přihlédl, jen pokud by měly vliv na správnost výroků, proti nimž byla odvolání podána. Odvolání všech tří obžalovaných však důvodnými neshledal.

Předně odvolací soud dospěl k závěru, že není potřeba ve věci provést ještě nějaké další důkazy, a to ani obžalovanými navržený znalecký posudek z oboru zdravotnictví odvětví neurologie k možným změnám motoriky ruky při onemocnění uvedeným typem leukémie, jakou měl zemřelý M.V.. Rovněž se neztotožnil s názorem obhájce, že vědomým předložením padělané závěti některým z dědiců notáři (byť je v postavení soudního komisaře), ho, stejně jako soud, nelze uvést v omyl, neboť podle názoru odvolacího soudu notář v dědickém (nesporném) řízení obecně nepřezkoumává pravost předložené závěti, ostatně na to ani nemá potřebné prostředky. V tomto směru odvolací soud zcela přisvědčil závěrům soudu nalézacího podrobně rozvedeným v odůvodnění napadeného rozsudku na str. 14 a 15. Podle názoru odvolacího soudu provedl soud I. stupně ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu dokazování v potřebném rozsahu a učinil ve věci úplná a správná skutková zjištění, která mají plnou oporu ve výsledcích provedení dokazování. Svá skutková zjištění, když všichni obžalovaní v přípravném řízení využili svého práva nevypovídat a v hlavním líčení spáchání trestné činnosti popřeli, přičemž v dílčích podrobnostech se jejich výpovědi rozcházely, soud I. stupně opřel o výpovědi svědků L. R., J. V., M. V. a A.J., jak jsou podrobně rozvedeny v odůvodnění napadeného rozsudku, o znalecké posudky z oboru písmoznalectví, jež v převážné většině vyloučily pravost podpisu zůstavitele V. na notáři obžalovanou V. předložené závěti, a dále zejména o revizní znalecký posudek Kriminalistického ústavu v Praze z oboru písmoznalectví odvětví ručního písma, jenž jednoznačně podpis na předložené závěti označil za padělek, o znalecké posudky z oboru ekonomika stanovující hodnotu společného majetku obžalované a zemřelého M.V., o listinné důkazy založené v občanskoprávním spisu zabývajícím se původně rozhodováním o vyslovení neplatnosti předmětné závěti, jakož i o další důkazy, o jejichž věrohodnosti neměl soud důvodu pochybovat, a jimiž je trestná činnost všech tří obžalovaných ve všech směrech bezpečně a spolehlivě prokázána. Soud I. stupně provedené důkazy náležitě ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu zhodnotil a nelze mu nic vytknout, pokud dospěl ke skutkovým závěrům popsáním v napadeném rozsudku, přičemž napadený rozsudek byl v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 trestního řádu i řádně odůvodněn. Odvolací soud, stejně jako soud I. stupně, dospěl k závěru, že jak objektivní, tak i subjektivní stránka žalovaného trestného činu u všech obžalovaných je dána. Lze konstatovat, že soud I. stupně při hodnocení důkazů vycházel mimo jiné ze základní zásady našeho trestního práva, kterou je zásada volného hodnocení důkazů. Nelze soudu I. stupně odvolacím soudem uložit, aby provedené důkazy, které náležitě zjistil a konstatoval, hodnotil s jiným v úvahu přicházejícím výsledkem. Nalézací soud mimo jiné dostatečně pečlivě vyložil, z jakých důkazů vycházel a jak je hodnotil. Rovněž tak i po právní stránce kvalifikoval soud I. stupně jednání všech obžalovaných v souladu se zákonem; u obžalované V. jako pokus trestného činu podvodu podle § 8 odst. 1 k § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona a u obžalovaných Z. a R. jako pomoc k tomuto trestnému činu podvodu podle § 10 odst. 1 písm. c) k § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona. K námitkám všech tří obžalovaných uvedeným v jejich odvoláních lze toliko konstatovat, že tyto nemají své opodstatnění. Z provedení dokazování a ze spisového materiálu totiž vyplývá, že to byla skutečně obžalovaná, kdo v uvedené době na popsáním

místě v úmyslu neoprávněně se domoci i dědických podílů ostatních dědiců předložila notáři údajnou závěť jejího zemřelého manžela, ač věděla, že tento ji nikdy nepodepsal, a že obžalovaní Z. a R. obžalované V. k tomuto poskytli pomoc tím, že svými podpisy stvrdili předmětnou závěť, ačkoliv rovněž věděli, že zemřelý V. tuto závěť nikdy vlastnoručně nepodepsal. Podle názoru odvolacího soudu ve shodě s názorem soudu I. stupně není podstatné, kdo skutečně namísto zemřelého V. předmětnou závěť podepsal. Naproti tomu podstatné ovšem je, že revizní znalecký posudek ústavu, jenž zkoumal pravost podpisu na závěti porovnáváním podpisů zemřelého V. z těsného časového období předcházejícího a následujícího dne údajného podpisu závěti, prokázal padělání podpisu zemřelého na ní, a že obžalovaní Z. a R. tuto listinu jako svědci fiktivní události podepsali, a obžalovaná V. měla celé dění kolem podepisování této údajné závěti sledovat. Za tohoto stavu ani odvolací soud neuvěřil tvrzením všech obžalovaných a naopak plně přisvědčil závěrům soudu I. stupně o jejich vině včetně zvolené právní kvalifikace, přičemž v podrobnostech lze mimo jiné odkázat též na velmi podrobné odůvodnění napadeného rozsudku, kdy toto vychází ze zásad formální logiky, když i s ním se odvolací soud plně ztotožnil. Ve světle zjištěných skutečností pak nemohou obstát námitky všech obžalovaných uvedené v podaných odvoláních. Ve věci vypracované znalecké posudky usvědčující obžalovanou i její pomocníky nejsou osamoceny, ale naopak jsou ve shodě s dalšími ve věci provedenými a shora popsány důkazy, zejména s výpověďmi uvedených svědků a znaleckými posudky stanovujícími hodnotu majetku manželů V. ml. Je věcí soudu nalézacího, kterým z provedených důkazů uvěřil či neuvěřil, nebo které vzal v potaz více či méně, a to za předpokladu, že v odůvodnění rozsudku své stanovisko podrobně rozebere, což se také stalo, jak je ostatně konstatováno již výše. Je třeba znovu uvést, že i odvolací soud považuje všechny ve věci provedené důkazy za zcela legální a pro posouzení věci za dostatečné. Na základě všech těchto skutečností proto odvolací soud odsuzující výrok o vině všech tří obžalovaných v napadeném rozsudku jako správný potvrdil.

Pochybeno však také nebylo ani ve výroku o trestu. I zde soud I. stupně náležitě zjistil všechny skutečnosti rozhodné pro stanovení jeho druhu a výše u všech obžalovaných. Nepostupoval vadně, pokud s ohledem na nedokonání trestného činu hlavní pachatelkou a časovou prodlevu od spáchání skutku a na zjištěné skutečnosti a další zákonné okolnosti, každému z obžalovaných uložil trest odnětí svobody ještě jen na samé spodní hranici zákonné trestní sazby stanovené v § 250 odst. 3 tr. zákona, tj. v trvání dvou let. Takto stanovený trest s ohledem na charakter trestné činnosti a možný následek se způsobením značné škody rozhodně u žádného z obžalovaných nelze považovat za nepřiměřeně přísný ve smyslu ustanovení § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu, spíše naopak. Soud I. stupně objektivně určil konkrétní stupeň společenské nebezpečnosti jednání všech tří obžalovaných a v návaznosti na to ve svých závěrech zhodnotil vše i z pohledu ustanovení § 23 odst. 1 a § 31 odst. 1 trestního zákona. Vzhledem k okolnostem případu i osobě všech pachatelů, jež doposud vedli řádný život, jsou i podle názoru odvolacího soudu u nich splněny zákonné podmínky pro podmíněný odklad jim uloženého trestu odnětí svobody uvedené v § 58 odst. 1 tr. zákona. Proto byl tento druh trestu každému z obžalovaných správně ještě podmíněně odložen se stanovením přiměřené zkušební doby na tři roky. Lze tedy konstatovat, že soud I. stupně ohledně všech obžalovaných dostatečně přihlédl ke všem zákonným okolnostem, a takto celkově jim stanovené tresty jsou plně v souladu se zákonem, přičemž v podrobnostech je možno znovu zcela odkázat na důvody podrobně rozvedené v odůvodnění napadeného rozsudku.

Jako správný byl odvolacím soudem potvrzen i výrok o náhradě škody, kterým podle § 229 odst. 1 trestního řádu byli poškození J.V., nar. XXXXX, a M.V., nar. XXXXX, oba bytem XXXXX, XXXXX, odkázáni se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Vzhledem k tomu, že odvolací soud shledal napadený rozsudek soudu I. stupně zcela správným a zákonným, nezbylo, než podle § 256 trestního řádu odvolání obžalovaných I. V., M. Z. a L. R. jako nedůvodná zamítnout.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm. b/cc trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a, trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí, uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, **musí být uvedeno** (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán
- čeho se dovolatel domáhá
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a-l) nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Krajský soud v Brně
dne 24. června 2009

JUDr. Aleš Flídr v. r.
předseda senátu

Vypracoval:
Mgr. Petr Hlavina v. r.